

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2018 р.

ГЕОГРАФІЯ НАУКИ І КУЛЬТУРИ

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки _____ бакалавр _____

галузі знань _____ 01 Освіта _____

спеціальності _____ 014 Середня освіта _____

освітньої програми (спеціалізації)

_____ Географія. Економіка _____

Програма навчальної дисципліни «Географія науки і культури» підготовки бакалавр, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 Середня освіта, освітньої програми (спеціалізації) Географія. Економіка.

31 серпня 2018 р. – 12 с.

Розробник: к. г. н., доц. кафедри економічної та соціальної географії
Потапова А. Г.

Рецензент: к. г. н., доцент кафедри економічної та соціальної географії
Краснопольська Н. В.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії

протокол № 1 від 31 серпня 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (Барський Ю. М.) _____

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією географічного факультету

протокол № 1 від 12 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Поручинський В. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Потапова А. Г., 2018
(Прізвище, ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 01 Освіта Спеціальність: 014 Середня освіта Освітня програма (спеціалізація): Географія. Економіка Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 2
		Семестр – 3-ий
ІНДЗ: €		Лекції – 22 год.
		Практичні (семінарські) – 22 год.
		Самостійна робота – 68 год.
		Консультації – 8 год.
	Форма контролю: залік	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 01 Освіта Спеціальність: 014 Середня освіта Освітня програма (спеціалізація): Географія. Економіка Бакалавр	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 5
		Семестр – 10-ий
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год.
		Самостійна робота – 86 год.
		Консультації – 14 год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни «Географія науки і культури», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 Середня освіта, освітньої програми (спеціалізації) Географія. Економіка.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є географічна картина світу; територіальна організація науки; регіональна структура; географія світових цивілізацій, географія світових культур.

Метою викладання навчальної дисципліни «Географія науки і культури» є набуття студентами теоретичних і практичних понять для формування знань культурно-освітнього рівня.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Географія науки і культури» є:

- ознайомитися із основними поняттями географії науки і культури;
- характеризувати наукові дослідження;
- давати оцінку територіальній організації науки та інновацій;
- давати оцінку географічній культурі;
- характеризувати географію світових цивілізацій;
- аналізувати територіальне розміщення та особливості розвитку і сучасного стану світових культур.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

У результаті вивчення дисципліни студенти мають здобути наступні практичні навички та уміння:

Інтегральна компетентність (ІНТ): ґрунтовні знання про територіальну організацію науки і культури суспільно-географічному комплексі. Вміти аналізувати сучасний стан, динаміку і перспективи розвитку цивілізацій світу.

Загальні компетентності (ЗК): розуміння усіх наукових знань, уміння застосовувати їх при дослідженні різних географічних об'єктів і явищ. Уміння досліджувати організацію науки і культури різномасштабних регіонів, давати оцінку інновацій території..

Фахові компетентності (ФК): здатність розробляти програми регіонального розвитку з урахуванням наукового потенціалу території. Здійснювати управління освітньо-культурним комплексом регіону та оцінювати його сучасний стан.

Знати: теоретичні основи курсу; загальнонаукову картину світу; вузький і широкий аспект географічної культури; ієрархію наукових знань (концепції і гіпотези); географію світових цивілізацій; географію світових культур.

Вміти: характеризувати наукові дослідження; давати оцінку територіальній організації науки та інновацій; давати оцінку географічній культурі; характеризувати географію світових цивілізацій; аналізувати територіальне розміщення та особливості розвитку і сучасного стану світових культур.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні положення географії культури					
Тема 1. Вступ. Наукова картина світу. Географічна картина світу	10,5	2	2	6	0,5
Тема 2. Система методів у географії культури	11,5	2	2	7	0,5
Тема 3. Поняття про структуру географічної культури	10,5	2	2	6	0,5
Тема 4. Етнокультурна географія	10,5	2	2	6	0,5
Тема 5. Сакральна географія	10,5	2	2	6	0,5
Тема 6. Історична географія культури	10,5	2	2	6	0,5
Разом за модулем 1	64	12	12	37	3
Змістовий модуль 2. Теоретичні положення географії науки					
Тема 7. Наукові засади дослідження історії становлення і розвитку географічної науки в Україні	11	2	2	6	1
Тема 8. Історичні аспекти дослідження проблеми становлення української географії	12	2	2	7	1
Тема 9. Основні риси розвитку університетської географічної науки	11	2	2	6	1
Тема 10. Географічні аспекти дослідження Волині	11	2	2	6	1
Тема 11. Структура географічної науки та освіти	11	2	2	6	1
Разом за модулем 2	56	10	10	31	5
Всього годин:	120	22	22	68	8

Структура навчальної дисципліни заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні положення географії культури					
Тема 1. Вступ. Наукова картина світу. Географічна картина світу	10	-	-	8	2
Тема 2. Система методів у географії культури	11	1	1	8	1
Тема 3. Поняття про структуру географічної культури	11	1	1	8	1
Тема 4. Етнокультурна географія	11	1	1	8	1
Тема 5. Сакральна географія	11	1	1	8	1
Тема 6. Історична географія культури	11	1	1	8	1
Разом за модулем 1	65	5	5	48	7

Змістовий модуль 2. Теоретичні положення географії науки					
Тема 7. Наукові засади дослідження історії становлення і розвитку географічної науки в Україні	12	1	1	8	2
Тема 8. Історичні аспекти дослідження проблеми становлення української географії	11	1	1	7	2
Тема 9. Основні риси розвитку університетської географічної науки	11	1	1	8	1
Тема 10. Географічні аспекти дослідження Волині	10	1	1	7	1
Тема 11. Структура географічної науки та освіти	11	1	1	8	1
Разом за модулем 2	55	5	5	38	7
Всього годин:	120	10	10	86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Форми організації наукових знань.	3
2	Етногенез. Географія етносів.	3
3	Західна цивілізація.	3
4	Конфуціанська цивілізація.	3
5	Японська цивілізація.	4
6	Ісламська цивілізація.	4
7	Індуїстська цивілізація.	4
8	Православно-слов'янська цивілізація.	4
9	Латиноамериканська цивілізація.	4
10	Африканська цивілізація.	4
11	Складові елементи культури. Духовна культура.	4
12	Складові елементи культури. Матеріальна культура.	4
13	Складові елементи культури. Культура здоров'я.	4
14	Просторово-часові аспекти аналізу географічного наукового потенціалу України.	4
15	Наукові школи, їх формування і структура.	4
16	Розвиток географічної науки України в Російському Географічному Товаристві.	4
17	Етапність розвитку географічної науки в Україні: постаті, ідеї та здобутки.	4
18	Зародження та розвиток культурно-географічних досліджень.	4
	Разом	70

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Форми організації наукових знань.	4
2	Етногенез. Географія етносів.	4
3	Західна цивілізація.	4
4	Конфуціанська цивілізація.	4
5	Японська цивілізація.	5
6	Ісламська цивілізація.	5
7	Індуїстська цивілізація.	5
8	Православно-слов'янська цивілізація.	5
9	Латиноамериканська цивілізація.	5
10	Африканська цивілізація.	5
11	Складові елементи культури. Духовна культура.	5
12	Складові елементи культури. Матеріальна культура.	5
13	Складові елементи культури. Культура здоров'я.	5
14	Просторово-часові аспекти аналізу географічного наукового потенціалу України.	5
15	Наукові школи, їх формування і структура.	5
16	Розвиток географічної науки України в Російському Географічному Товаристві.	5
17	Етапність розвитку географічної науки в Україні: постаті, ідеї та здобутки.	5
18	Зародження та розвиток культурно-географічних досліджень.	5
	Разом	86

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

ІНДЗ передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни «Географія науки і культури» та застосування їх при вирішенні конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами.

ІНДЗ видається студенту викладачем на початку семестру. Студент повинен надати ІНДЗ для перевірки при оцінці проміжних знань (модульного контролю). Оцінка за виконання ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Індивідуальне завдання складається з:

- титульної сторінки;
- змісту;
- вступу;
- основної частини;

- розрахунків;
- висновків;
- списку використаної літератури;
- додатків до індивідуального завдання (при необхідності).

Загальні вимоги до виконання:

- індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер;
- тип індивідуального завдання – розрахунково-графічний;
- виконується ІНДЗ з додержанням усіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша, за ним розміщуються послідовно зміст ІНДЗ, основний текст (схеми, таблиці, графіки, карти, завдання з підзаголовками відповідно до змісту роботи), список використаних джерел (не менше 15), посилання на джерело інформації – обов’язкове;
- оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	5-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	3-4
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-2

Виконання індивідуального навчально-дослідного (розрахунково-графічного) завдання «Визначення і оцінка рівня економічного розвитку регіону».

Перший етап передбачає вибір індивідуального варіанта; написання вступу, який має містити обґрунтування актуальності теми, мету виконання індивідуальної навчально-дослідної роботи, а також завдання, вирішення яких сприяє досягненню поставленої мети. Завдання формулюють за розділами роботи: теоретичним, аналітичним і евристичним.

Другий етап. Формування теоретичного розділу роботи (першого розділу). Теоретичний розділ має розкривати зміст основних показників, що характеризують економіку регіону (валовий регіональний продукт; інвестиції в основний капітал; загальний обсяг інноваційних витрат; обсяги реалізованої продукції промисловості; зовнішньоторговельний оборот; середньомісячна номінальна заробітна плата одного найманого працівника), а також допоміжних показників (індекс інфляції та кількість наявного населення). Це має здійснюватися на основі аналізу літературних джерел, що містять теорію з

указаних питань регіонального менеджменту. Перший розділ повинен закінчуватися узагальнюючим висновком.

Третій етап. Формування аналітичного розділу (другого розділу). Аналітичний розділ має містити результати розрахунків, що повинні бути отримані за наведеною нижче методикою, і висновок, зроблений за результатами аналітичних розрахунків.

Четвертий етап. Формування евристичного розділу (третього розділу), який повинен містити пропозиції щодо заходів, які мають бути запропоновані за результатами аналізу інтегрального показника. Кожний конкретний захід має бути обґрунтований щодо доцільності його реалізації для забезпечення сталого економічного розвитку регіону. В третьому розділі має бути наведений алгоритм розрахунку та оцінки інтегрального показника.

П'ятий етап. Формування висновків, що узагальнюють інформацію щодо вирішення завдань, які поставлені у вступі.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
2. Виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (максимум 10 балів);
3. Модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Денна форма навчання

Поточний контроль (мах = 40 балів)											Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1						Модуль 2					Модуль 3			
Змістовий модуль 1						ІНДЗ					МКР 1	МКР 2		
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	10	30	30	100
2,5	3,0	3,0	2,5	2,5	2,5	3,0	2,5	2,5	3,0	3,0				

Заочна форма навчання

Поточний контроль (мах = 40 балів)											Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1						Модуль 2					Модуль 2			
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					МКР 1	МКР 2		
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	30	30	100	
4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,0	4,0	3,0	3,0	4,0	4,0				

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Жупанский Я. Географія України в нові часи / Жупанский Я.– Чернівці: Вид-во. ЧДУ, 1993.– 264 с.
2. Краснопольський А. В. Отечественные географы (1917–1992): Библиографический справочник : [у 3-х т.]. – Санкт-Петербург : РГО, 1993
3. Олійник Ярослав Географічна наука в Україні: становлення і розвиток Монографія / Я. Олійник, Н. Краснопольська. – К.: Ніка-Центр, 2007. – 147с.
4. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії: Навч. посібник для студ. геогр. фак. ун-тів / М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996 – 231 с.
5. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
6. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. / Шаблій О. І. – Л.: ЛНУ ім. І. Франка, 2001.– 744 с.
7. 5. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: Підручник / Шаблій О. І.– Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003.– 444 с.

Додаткова

1. Алаев Э. Б. Социально-экономическая география. Понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев – М. : Мысль, 1983. – 350 с.
2. Барков А. С. Вопросы методики и истории географии. Избранные труды / А. С. Барков – М. : Изд-во. АНП СССР, 1961.– 263 с.
3. Богорад Д. И. Конструктивная география района /Д. И. Богорад – М. : Мысль, 1965.– 407 с.
4. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник / [за ред. А. П. Голикова, Я. Б. Олійника, А. В. Степаненка].– К. : Либідь, 1996. – 320 с.
5. Географія світового господарства з основами економіки: навч. посібник / [за ред. Олійника Я. Б., Смирнова Г. Г.]. – Київ : Знання, 2011. – 637 с.

6. Дністрянський М. С. Геополітичні доктрини і підходи: критичний аналіз методології / Дністрянський М. С. – Л. : Вид. центр ім. І. Франка “Наука”, 2003.– 114 с.

7. Ровенчак І. І. Географія культури: проблеми теорії, методології та методики дослідження : Монографія / І. І. Ровенчак – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана. Франка, 2008. – 240 с.

8. Луцишин П. В. Територіальна організація суспільства: навч. посібник /П.В. Луцишин, Д. Клімонт, Н. П. Луцишин. – Луцьк , 2001. – 335 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Наукові підходи до предмету дослідження.
2. Групування методів дослідження.
3. Взаємодія людства з природним середовищем, співвідношення, за Л. Гумільовим, етносфери з антропосферою, біосферою та техносферою.
4. Головні ознаки та функції поняття «етнос». Генезис етносів. Процеси етногенезу.
5. Характеристика західної цивілізації.
6. Назвати характерні риси західної цивілізації.
7. Виділити основні віхи процесу формування західної цивілізації.
8. Характеристика конфунціанської цивілізації.
9. Назвати характерні риси конфунціанської цивілізації.
10. Виділити основні віхи процесу формування конфунціанської цивілізації.
11. Характеристика японської цивілізації.
12. Назвати характерні риси японської цивілізації.
13. Виділити основні віхи процесу формування японської цивілізації.
14. Характеристика ісламської цивілізації.
15. Назвати характерні риси ісламської цивілізації.
16. Виділити основні віхи процесу формування ісламської цивілізації.
17. Характеристика індуїстської цивілізації.
18. Назвати характерні риси індуїстської цивілізації.
19. Виділити основні віхи процесу формування індуїстської цивілізації.
20. Характеристика православно-слов'янської цивілізації.
21. Назвати характерні риси православно-слов'янської цивілізації.
22. Виділити основні віхи процесу формування православно-слов'янської цивілізації.
23. Характеристика латиноамериканської цивілізації.
24. Назвати характерні риси латиноамериканської цивілізації.
25. Виділити основні віхи процесу формування латиноамериканської цивілізації.
26. Характеристика африканської цивілізації.
27. Назвати характерні риси африканської цивілізації.
28. Виділити основні віхи процесу формування латиноамериканської цивілізації.

29. Роль духовності у житті суспільства.
30. Роль духовності в історичному розвитку суспільства.
31. Територіальна сакральних споруд Волинської області.
32. Вказати на географію релігій світу.
33. Значення духовності в житті суспільства.
34. Зміст і складові частини матеріальної культури.
35. Значення матеріальної культури в житті суспільства.
36. Територіальна організація музеїв м. Луцька.
37. Охарактеризуйте зміст матеріальної культури.
38. Назвіть складові частини матеріальної культури.
39. Що вкладено в зміст «культура здоров'я»?
40. Відношення до культури здоров'я у різних цивілізацій та релігій.
41. Географія захворювань Волинської області. Шляхи їх запобігання.
42. Значення і роль культури здоров'я в житті суспільства.